Vote sur l'ensemble du projet de loi 8061 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Mir kommen elo zu de Votes par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi ass eestëmmeg mat 60 Jo-Stëmmen ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue (par M. Jean-Marie Halsdorf), M. Georges Mischo (par M. Max Hengel), Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Laurent Mosar), Claude Wiseler et Michel Wolter (par M. Jean-Paul Schaaf) ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff (par M. Gusty Graas), Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Frank Colabianchi) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton (par M. Yves Cruchten), Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Jeff Engelen) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti (par Mme Nathalie Oberweis) et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

13. 8122 – Projet de loi portant réorganisation de l'Administration de la gestion de l'eau et modification de la loi modifiée du 19 décembre 2008 relative à l'eau

8123 – Projet de loi portant réorganisation de l'Administration de la nature et des forêts

De leschte Punkt um Ordre du jour vun haut ass de Projet de loi 8122 iwwert d'Restrukturatioun vun der Administration de la gestion de l'eau an de Projet de loi 8123 iwwert d'Restrukturatioun vun der Administration de la nature et des forêts. Déi gemeinsam Riedezäit ass no zwee Basismodeller festgeluecht. An d'Wuert huet elo d'Madamm Rapportrice vun dëse Projets de loi, déi honorabel Madamm Stéphanie Empain. Madamm Empain, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de l'Environnement, du Climat, de l'Énergie et de l'Aménagement du territoire sur le projet de loi 8122

Mme Stéphanie Empain (déi gréng), rapportrice | Ok, mir maachen dat elo hei ganz nei. Ech hunn tatsächlech vergiess, mäi Rapport ze printen, mee ech hunn e Laptop.

Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, Madamm Ministesch, ech freeë mech, de mëndleche Rapport vun direkt zwee Projets de loi haut kënnen ze maachen. Et ass eng Kéier de Rapport 8122 an eng Kéier de Rapport 8123, wou et ëm d'Reorganisatioun vun der AGE, also der Administration de la gestion de l'eau, an ëm d'Reorganisatioun vun der Administration de la nature et des forêts, also d'ANF, geet.

En gros geet et drëm, béid Administratioune méi effikass ...

(Brouhaha)

Bon, en gros geet et drëm, béid Administratioune méi effikass ze gestalten. Ech ginn natierlech op den Detail vum Rapport an. Ech wäert versichen, d'Gemeinsamkeete vun deenen zwee Gesetzestexter zesummen ze erklären, an do gëtt et zwou kleng Dispositiounen, déi déi zwee Gesetzestexter da vuneneen ënnerscheeden, dorobber wäert ech dann och agoen.

Also, wat den éischte Gesetzestext 8122 iwwert d'AGE ubelaangt, do ass 2020 en Audit gemaach ginn. An eng vun de groussen Erkenntnisser, déi do erauskomm sinn, dat ass, dass et un enger organisatorescher Flexibilitéit mangelt. Déi véier Divisounen – also dat sinn d'Divisioun vun der Hydrologie, vun der Protection des eaux, vun den Eaux souterraines a vun den Eaux potables a vum Laboratoire –, sou wéi am Gesetz vun 2004 virgesinn, déi sinn historesch gewuess a sinn aus Servicer vun anere Ministèren oder Administratiounen zesummegefouert ginn. Si sinn awer net méi de Besoine vun haut ugepasst.

Wat mer haut brauchen an eisen Administratiounen, ass, dass mer net méi weider u Strukture festhalen, déi Silosdenke favoriséieren. Mir mussen e Maximum u Kommunikatioun kënnen assuréieren tëscht de Servicer an, wou et méiglech ass, natierlech dann och Synergië schafen. Duerfir ass et wichteg, dass mer e Kader stiechen, deen transversaalt Schaffen ënnerstëtzt.

Ausserdeem bäisst sech déi aktuell Struktur mam Gesetz vun 2015 iwwert de Statutt vun de Fonctionnairen. Dëst Gesetz vun 2015 gesäit nämlech vir, dass den Direkter oder d'Direktesch responsabel ass fir d'Exekutioun vun der Gestioun vun enger Administratioun. Deementspriechend wier et dann och un him oder hir, fir den Organigramm an d'Aarbechtsorganisatioun vun deenen Administratiounen auszestellen, déi dann och vum zoustännege Minister géif validéiert ginn. De fixe Kader, dee mer awer elo hunn, léisst dat bis elo net zou, obwuel entre-temps nei Servicer geschafe gi sinn, déi bis elo net am Gesetz festgehale sinn.

Wat gesäit de Projet de loi also elo vir? E gesäit vir, d'Gesetz vun 2004 ze vereinfachen, méi flexibel ze gestalten. Dofir gëtt an Zukunft dervun ofgesinn, am Gesetzestext déi spezifesch Attributioune vun all Service oder Divisioun festzeschreiwen. Domadder gëtt dann och séchergestallt, dass d'Administratioun flexibel bleift, fir sech neien Ufuerderungen oder neien Domänen unzepassen.

Och gëtt da séchergestallt, dass am Text d'Unzuel vu Fonctionnairen an der Administratioun net méi no uewe limitéiert ass – wat natierlech net heescht, dass elo illimitéiert kann agestallt ginn, well d'Personaldecken ultimement elo all Joer via Loi budgétaire festgehale gëtt.

Den Text schaaft och en zweeten Directeur-adjoints-Posten, fir dem Fait Rechnung ze droen, dass d'Missiounen an d'Ressourcë vun der Administratioun staark an d'Luucht gaange sinn iwwert d'Joren. Hei wollt ech drop hiweisen, dass dat dee Punkt ass, dee spezifesch fir dëse Projet de loi ass an deen also net fir den Text vun der ANF gëllt, well déi haut schonn zwee Sousdirekteren huet.

Dann zu den Aarbechten an der Kommissioun: De Projet de loi ass den 21. Dezember 2022 deposéiert ginn. De Conseil d'État huet säin Avis de 16. Mee ofginn. Den Avis vun der Chambre des Fonctionnaires et Employés publics louch den 23. Februar vir an dee vun der Chambre de Commerce den 30. Mäerz. De 24. Mee hu mer de Projet an der Kommissioun analyséiert an de Rapport hu mer elo de 26. Juni ugeholl.

Rapport de la Commission de l'Environnement, du Climat, de l'Énergie et de l'Aménagement du territoire sur le projet de loi 8123

Da kommen ech zum zweete Gesetzestext, wéi gesot, deem vun der ANF, 8123. Hei si mer a genau der selwechter Demarche vun engem Audit, dee gemaach ginn ass, an do verweisen ech da wierklech op déi genee Ausféierunge vum viregte Projet de loi. Logescherweis si mer dann hei och zu de selwechte Konklusioune komm, an dëse Projet de loi verfollegt also en gros dat selwecht Zil.

Bei dësem Projet de loi gëtt et awer och ee Punkt, dee spezifesch fir dësen Text ass. Dat ass dee vun den Dispositiounen, wat de Port d'armes vun den Agenten ubelaangt. Den Text, dee mer haut elo stëmmen, dee preziséiert, dass d'Benotze vun der Waff autoriséiert ass fir d'Erléise vu blesséierten Déieren, d'Erschéisse vun invasiven Déierenaarten an a Fäll vu legitimmer Defense.

An och hei zu den Aarbechten an der Kommissioun: Hei ass den Text den Dag drop, den 22. Dezember 2022, deposéiert ginn. De Conseil d'État huet säin Avis de 16. Mee ofginn, an deem e sech allerdéngs net averstane gewisen huet mat den Dispositiounen, wéi se formuléiert ware ronderëm de Port d'armes. Den Avis complémentaire vum Conseil d'État hu mer den 20. Juni kritt. Mir sinn doropshin der Propositioun vum Conseil d'État nokomm, wat d'Notioun vun der „légitime défense" ubelaangt, soudass déi Fro dunn och gekläert war. Den Avis vun der Chambre des Fonctionnaires et Employés public louch den 23. Februar vir, dee vun der Chambre de Commerce och den 30. Mäerz an da krute mer nach den 8. Mee en Avis vun der Association des universitaires au service de l'Administration de la nature et des forêts. Dat alles hu mer de 24. Mee an der Kommissioun analyséiert an de Rapport hu mer och wéi deen aneren elo de 26. Juni ugeholl.

Der Komplettheet halber wéilt ech awer och nach drop agoen, dass mer an der Kommissioun nach d'Diskussioun hate bei dësen zwee Projets de loi, wat d'Qualifikatiounen oder den Ofschloss vun den Direktiounsposten ubelaangt. Den Text, dee gesäit vir, dass een e Master oder en Equivalent muss hunn, fir eligibel ze si fir esou e Posten. An do huet deen een oder deen anere Member an der Kommissioun d'Fro opgeworf, ob et net awer sënnvoll gewiescht wier festzehalen, dass déijéineg Persoun sollt eng Ausbildung an deem Beräich hunn, wou se herno och da Responsabilitéit iwwerhëlt, fir ze evitéieren, dass zum Beispill e Metteur en scène ka Member vun der Direktioun ginn.

Hei ass awer ze soen, dass et hei virun allem wichteg war, sech wierklech déi néideg Flexibilitéit ze loosen, well et och emol Leit gëtt, déi zwar net onbedéngt deen Diplom hunn an trotzdeem kéinte fir dee Posten a Fro kommen, well se laang Beruffserfarung hunn, déi si dofir qualifizéiert. Oder et gëtt och Leit, déi aner Qualifikatiounen hu fir esou en Direktiounsposten, déi och emol kënne gebraucht ginn. Ech denken do zum Beispill u Qualifikatiounen am Managementberäich oder am Statistikberäich – vläicht kann d'Madamm Ministesch eis herno och nach aner Beräicher soen –, well mëttlerweil eeben an esou groussen

Administratiounen och aner Kenntnisser kënne gefrot si wéi forcement just aus deem spezifesche Secteur. Fir sech déi néideg Flexibilitéit also ze halen, ass den Text hei oppe formuléiert ginn.

Wéi gesot, déi zwee Texter leie ganz no beieneen, mat deenen zwou Spezifissitéiten, déi ech opgezielt hunn: d'AGE, déi en zweete Sousdirekter kritt, an d'ANF, wou de Port d'armes gereegelt gëtt.

Da wéilt ech just zum Schluss preziséieren, dass mer nieft dësen zwou Administratioune jo och nach eng drëtt Administratioun hunn, nämlech d'Administration de l'environnement. An déi Reorganisatioun, déi mer elo hei virhuele fir d'AGE an d'ANF, déi refletéiert dann och d'Reorganisatioun, déi schonn 2016 an der Administration de l'environnement duerchgefouert ginn ass.

Zum Schluss: Voilà, ech mengen, mir waren eis alleguerten eens, mir brauche performant Administratiounen, déi hire Missiounen och kënnen nokommen. Ma grad am Environnement an am Klimaberäich schwätze mer vun engem Beräich, wou de Klimawandel an de Biodiversitéitsverloscht eis wierklech op eng alarmant Aart a Weis virun Aen halen, dass mer wëssenschaftlech an evidenzbaséiert musse schaffen, wa mer wierklech schnell wëlle weiderkommen. An dat fonctionéiert awer just, wa mer interdisziplinär schaffen, a genee dat gëllt eeben och fir eis Administratiounen.

Natierlech si mir Gréng derfir, dass dës Administratiounen deementspriechend gestäerkt ginn, an domadder gi mir natierlech dann och den Accord vun eiser grénger Fraktioun. Ech soen Iech villmools Merci fir dat konstruktiivt Matschaffen a fir d'Nolauschteren.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools der Madamm Rapportrice Stéphanie Empain.

An als éischte Riedner ass déi honorabel Madamm Martine Hansen agedroen. Madamm Hansen, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

Mme Martine Hansen (CSV) | Villmools merci, Här President. Och villmools merci der Madamm Rapportrice fir den ausféierleche Rapport. Ech ka mech och ganz kuerz halen. Mir sinn och fir eng méi effikass Verwaltung – oder fir méi effikass Verwaltungen. Als CSV si mer awer och der Meenung, datt Direktioune vun enger Verwaltung och mussen e gewëssent Fachwëssen hunn iwwert dat, wou se u sech herno decidéieren.

E bëssen iwwerspëtzt gesot: D'Direktioun vun der Forstverwaltung, mengen ech, muss eng Buch vun enger Eech oder vun engem Dännebam ënnerscheede kënnen oder se muss zumindest eppes iwwer nohalteg Bëschwirtschaft kennen. Vill betraffe Leit dobaussen hunn nämlech d'Gefill, datt ganz vill Leit iwwer si decidéieren, iwwer hire Beruff decidéieren, déi u sech net esou vill Anung dovunner hu wéi si selwer, an dat ass net gutt an da ginn och vill Saachen net akzeptéiert.

(M. Mars Di Bartolomeo prend la présidence.)

Mat dësem Gesetz ass hei ass d'Dier ganz grouss opgemaach ginn ... Ech mengen, d'Madamm Rapportrice huet gesot, et kéinten och Statistiker agestallt ginn. Jo, et kéinten och Statistiker agestallt ginn, ech mengen awer net, datt déi hei op der richteger Plaz wären. Zumindest misst an der Direktioun Fachwëssen do sinn. Et gëtt just e Master gefrot, an den Avis vun den Universitaires au service de l'Administration de la nature et des forêts huet dat am Prinzipp ganz kloer beschriwwen. Si hu geschriwwen: „L'administration de la nature et des forêts est une administration technique dépendant du ministère ayant l'environnement dans ses attributions. Dès lors une connaissance spécifique notamment dans le domaine de la gestion de l'environnement naturel au sens large est une condition sine qua non pour diriger cette administration."

A si hunn och eng Propos gemaach, an ech fannen déi Propos wär richteg gutt gewiescht, wa mer déi hätte kënnen iwwerhuelen an deenen zwee Gesetzer. Hei ass eeben elo d'Propos vun der Forstverwaltung: „Pour être nommés par le Grand-Duc aux fonctions de directeur respectivement de directeur adjoint, [...] les candidats doivent être détenteurs d'un diplôme de master reconnu en sciences naturelles, ou d'un diplôme de master et d'une expérience reconnue en sciences naturelles", an: „Au moins un des fonctionnaires A1 de la direction (directeur ou adjoint) devra avoir une spécialisation dans le domaine de la sylviculture." Well deem Ganzen hei awer net Rechnung gedroe ginn ass, wäerte mer eis bei dësen zwee Projet-de-loien enthalen.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Merci. Den nächste Riedner ass schonn ënnerwee. Den Här Gusty Graas huet elo direkt d'Wuert.

M. Gusty Graas (DP) | Merci, Här President. D'Waasserverwaltung ass jo u sech nach eng relativ nei Verwaltung. Déi datéiert vum Joer 2004. Ech ka mech nach ganz gutt erënneren, wéi déi hei kreéiert ginn ass. An zwar hate mer do och e puer Diskussiounen, well se nämlech am Interieur ugesidelt gi war. Dat war ënnert der CSV/DP-Koalitioun. Bon, eng Partei huet awer éischter drop gehalen, dass se sollt am Interieur ugesidelt ginn. Dat huet net jidderengem gefall, ënner anerem mir och net, mee bon. De qualitativen Aspekt soll ouni Zweifel priméieren, wa mer vum Waasser schwätzen, net de quantitativen, also ass et ganz evident, datt eng Waasserverwaltung an den Environnement gehéiert. Dat ass jo dunn och mam Regierungswiessel 2013 geschitt an dat ass och richteg esou.

Ech mengen, de Waasserschutz ass ouni Zweifel eng ganz wichteg Missioun. Mir sollen do och ganz éierlech sinn: Mir hunn nach vill Aufgabe virun eis. Wa mer zum Beispill d'Qualitéit vun eise Gewässer huelen, dann ass déi net onbedéngt berauschend – fir net méi ze soen. Mir hunn nach eng ganz Rei Defiziter. Mir hu praktesch keng Baach méi, kee Floss méi, wou ee ka vun enger akzeptabeler Qualitéit schwätzen. Mir wëssen, datt eis Kläranlagen zum gudden Deel nach Nachholbedarf hunn – Stéchwuert véiert Klärstuf –, wou jo zwar ganz vill Iwwerleeunge gemaach ginn, wou och d'Pläng amgaang sinn, ausgeschafft ze ginn. An dat ass och gutt esou, dat ass och richteg esou, mir mussen awer do nach ganz vill investéieren. Leider kommen nach ëmmer vill ze vill Friemstoffer an eis Gewässer.

Da kënnt natierlech de Phenomeen vum Klimawiessel och derbäi, deen eng ganz Rei nei Problemer mat sech bréngt. Duerfir ass et och elo gutt, datt mer déi Waasserverwaltung elo u sech straffen, datt mer hir Missiounen nach méi kloer definéieren, dann d'Recht op Kontrollen, wat méi spezifiéiert gëtt. Effektiv, d'Kontrolle sinn extreem wichteg. Besonnesch wann et eng Pollution accidentelle ass oder eng Pollution diffuse, ass et vu grousser Importenz, datt esou séier wéi méiglech um Terrain och do reagéiert gëtt. Natierlech wësse mer, datt déi Verwaltung an och déi, iwwert déi mer herno nach schwätzen, Personalmangel hunn – doriwwer eraus natierlech och nach aner Verwaltungen. Et ass also wichteg, dass se beschtméiglech opgestallt ginn.

Bon, ech kommen natierlech dann och net derlaanscht, fir eng Remark ze maachen iwwert déi Qualifikatioun, déi virausgesat gëtt, fir den Direkter respektiv déi zwee Sousdirekteren, wou do jo just e Master gefuerdert gëtt. Ech muss soen, datt dat awer trotzdeem – an d'Rapportrice huet et jo gesot – zu Diskussioune gefouert huet. An ech fannen et och net schrecklech glécklech, datt mer do einfach nëmme vun engem Master schwätzen. Dat heescht, theoreetesch kann also och en Theolog oder e Museker Direkter vun der Waasserverwaltung ginn, woubäi ech guer näischt, Här Galles, géint en Theolog soen oder géint e Museker, mee ech bleiwen awer och der Meenung, datt awer soll eng Fachkenntnis hei virausgesat ginn. Ech hoffe jiddefalls, wa mer de Choix musse maache vun engem Direkter respektiv engem Sousdirekter, datt do awer ganz kloer Krittären dee Moment awer festgehale ginn. Et wier vläicht awer e bësse méi glécklech gewiescht, wa mer dat och am Gesetz esou zréckbehalen hätten.

Wat och gutt ass, ass, datt och elo effektiv keng Limitt fir d'Personal gesat gëtt, well, wéi gesot, déi zwou Verwaltungen ouni Zweifel nach mussen opgestockt ginn. De Conseil d'État hat eng Iddi do proposéiert, déi fannen ech net onbedéngt ganz glécklech. En huet gemengt, datt ee kéint vläicht eng ganz Verwaltung maachen, wou een déi dräi Aspekter géif zesummesetzen. Ech géif dat keng gutt Iddi fannen. Ech fannen et och richteg, datt mer nach wie vor dräi verschidde Verwaltungen ënnert dem Ministère de l'Environnement lafen hunn.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, wat elo déi nei – bon, déi nei? –, jo, déi reorganiséiert Natur- a Forstverwaltung ubelaangt, och do kann een änlech Remarke maachen. Ech mengen, et ass och gutt, datt en Audit gemaach ginn ass. Et ass gutt, wann emol eng Kéier vu baussen een analyséiert, wéi eppes fonctionéiert. Do si vläicht éischter Schwaachstellen, déi opfalen, wéi wann dat awer Leit vu banne maachen. Et ass wéi bei der Waasserverwaltung jo och bei der Forstverwaltung an Naturverwaltung, datt do eeben nei Aufgaben derbäikommen. Ech mengen, och um Niveau vum Naturschutz stelle sech extreem grouss Erausfuerderungen an den nächste Joren. Mir wëssen, datt och do ganz vill Problemer bestinn, Stéchwuert Biodiversitéit, déi jo ouni Zweifel net onbedéngt zougeholl huet, mee éischter nach ofgeholl huet.

Mir wëssen och, datt mer um Niveau vun der Gestioun vun de Bëscher nach Problemer hunn, dofir waarde mer jo och op dat neit Bëschgesetz, wat jo misst och eng Verbesserung da mat sech bréngen. Och hei, wéi gesot, nach eng Kéier déi selwecht Remark, wat eeben d'Qualifikatioun vum Direkter a vun deenen zwee Sousdirekteren ubelaangt. An och hei wëll ech op den Avis vun UNF, also den Universitären an der Natur- a Forstverwaltung, hiweisen.

Vläicht zum Schluss nach eng kuerz Remark och zum Artikel 7, wou et jo ëm de Besëtz vun de Waffe geet. Och dat ass jo elo hei méi explizitt erkläert, wat och ganz wichteg ass, well et u sech jo dann net dierft zu enger Feelinterpretatioun féieren. Wéi gesot, mat deem eenzege klenge Bemoll do ass d'DP awer mat deenen zwee Gesetzesprojeten hei d'accord, an ech soen awer och ofschléissend der Rapportrice nach Merci fir hir verschidde Rapporten.

Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Merci och. An dann huet d'Wuert direkt d'Madamm Cécile Hemmen.

Mme Cécile Hemmen (LSAP) | Jo, merci, Här President. Ech wäert mech wierklech ganz kuerz halen. Ech

wéilt awer fir d'éischt emol der Rapportrice e ganz grousse Merci soe fir hire Rapport. An da wollt ech eigentlech just soen, dass mir als LSAP komplett hannert der bürokratescher an der administrativer Vereinfachung stinn, déi dës zwee Gesetzer eigentlech mat sech bréngen. Duerfir ginn ech dann och den Accord mat Iwwerzeegung vun eiser Fraktioun. Merci.

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Merci. An den nächsten ageschriwwene Riedner ass den Här Fred Keup.

(Interruptions)

M. Fred Keup (ADR) | U mir?

(Hilarité)

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | A, ech hunn hei „Här Fred Keup" stoen.

M. Fred Keup (ADR) | Jo, villmools merci, Här President. Et war elo e bësse méi schnell gaangen. Et wäert och bei mir schnell goen. Och mir si fir effikass Verwaltungen, a bei dësen zwou Verwaltungen ass dat sécherlech mat dësem Projet och hei eng gutt Iddi. Allerdéngs kann ech mech deem uschléissen, wat virdrun och hei d'CSV gesot huet: Et ass net logesch, dass een net dervu profitéiert, fir hei an d'Gesetz dranzeschreiwen, plus/minus awer a wéi eng Richtung e Master soll goe fir déi Leit, déi an den Direktioune vun deene Verwaltunge wäerte vertruede sinn.

Mir hate schonn emol virun enger Zäitchen eppes Änleches. Ech mengen, deemools ass et gaangen ëm d'Direktioun an der Hotelsschoul, wann ech mech net ieren. An ech fannen, mir sollten dorop oppassen, dass déi Leit, déi beim Staat an den Direktioune sinn, och eppes vun deem Fach kenne respektiv eppes studéiert hunn, wat mat deem Theema ze dinn huet, ëm dat se sech këmmeren. Ech mengen, ech war och Proff an engem Lycée an ech hätt net gär gehat, wann ech en Direkter gehat hätt, dee wierklech ni Schoul gehalen hätt an eeben och net selwer Proff gewiescht wier.

Duerfir wäerte mer eis bei dësem Gesetz enthalen. Merci.

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Merci och. Dann … Ech hunn zwar d'Madamm Oberweis net hei stoen, mee si kuckt mech esou, wéi wa se eppes wéilt soen.

Mme Nathalie Oberweis (déi Lénk) | Jo, effektiv. Also, meng Kolleegin, d'Myriam, ass net méi do, mee ech sollt eppes fir si soen, an zwar, dass mer de Projet matstëmmen. Ech hätt just eng, zwou Remarken. Dofir, ech hale mech ganz kuerz. Mir bedaueren effektiv, dass an der Lescht oft privat Auditsentreprisen d'Reformvirschléi de facto mat ausschaffen, a mir mengen, fir d'Zukunft wär et eigentlech méi sënnvoll fir den Erfolleg vun esou Restrukturatiounen, wann d'Fonctionnairen an d'Employéen u sech selwer matschwätze kéinten an d'Reformvirschléi och kéinte mat ausschaffen, eventuell souguer mam Input vun Externen, déi mat der respektiver Verwaltung och zesummeschaffen. Et si jo och déi, déi hir Servicer a Besoinen och am beschte kennen an als Éischt feststellen, dass e legale Kader net méi den Erausfuerderunge gewuess ass.

Trotzdeem stëmme mir dat heiten natierlech mat. Villmools merci.

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Merci gesot. An dann ass de leschte Riedner den Här Marc Goergen. Här Goergen, Dir hutt d'Wuert.

M. Marc Goergen (Piraten) | Merci, Här President. Merci dem Stéphanie Empain fir de gudde schrëftlechen a mëndleche Rapport. Och mir sinn averstanen.

M. Mars Di Bartolomeo, Président de séance | Merci och.

An dann huet d'Wuert d'Madamm Ëmweltministesch.

(M. Fernand Etgen reprend la présidence.)

Prise de position du Gouvernement

Mme Joëlle Welfring, Ministre de l'Environnement, du Climat et du Développement durable | Här President, Dir Dammen an Dir Hären, villmools merci fir dës Geleeënheet, nach eng Kéier kuerz op déi Projet-de-loien anzegoen. D'Zil – an et ass schonn eng Kéier ugeklongen – vu béide Gesetzer ass et, dësen zwou Verwaltungen à l'image vum 2016er Gesetz vun der Ëmweltverwaltung e méi flexibele Kader ze ginn, e Kader, an deem souwuel d'Waasserverwaltung wéi och d'Naturverwaltung hir Missioune méi effizient an zur Zefriddenheet vun der Allgemengheet kënnen erfëllen.

Dir wësst et, mir si mat dräi planetäre Krise konfrontéiert als Gesellschaft, dat ass d'Klimakris, d'Biodiversitéitskris, awer och d'Pollutiouns- a Ressourcëkris. Doraus ergëtt sech – an net nëmmen dorauser – eng immens Theemevillfalt, déi mer musse kënne bewältegen, engersäits mat staarken Ekippen an eisem Ministère, mee awer och an deenen dräi Verwaltungen. An déi Theemevillfalt an och dee Kontext evoluéiert. Do gëtt et eng gewëssen Dynamik, souwuel um internationale Plang wéi och um europäesche Plang, an dofir brauche mer och déi Flexibilitéit. Dat hunn ech och aus eegener Erfarung a mengen néng Joer bei der Ëmweltverwaltung ganz kloer matkritt.

Wéi schonn ugeklongen ass, hu mer konform zum Regierungsprogramm Audite gemaach fir déi zwou Verwaltungen, dat war 2020, och à l'image vun deem, wat deemools gemaach ginn ass bei der Ëmweltverwaltung. An ech kann awer och hei verschidde Leit berouegen: Wann esou Audite gemaach ginn, ginn à la fois natierlech Leit befrot aus der Gesellschaft, Acteuren, déi wichteg sinn an déi vill mat deene Verwaltungen ze dinn hunn – dat heescht, dat ass net am stillen Kämmerlein gemaach ginn, an natierlech gi bei der Reorganisatioun duerno a bei der Ausschaffung vun deene Gesetzestexter och d'Ekippe vun deenen eenzele Verwaltunge mat implizéiert. Dat ass och ganz wichteg. Eng Verwaltung kann net funktioniere mat enger Top-down-Approche eleng, dat ass evident.

Voilà, mir brauchen also eng méi flexibel Grondlag, déi och da komplementär ass zum Beamtestatuttsgesetz, dat jo och säit 2015 ganz kloer Virgabe gëtt. Dat heescht, mir konnten och déi Gesetzer, déi wierklech déi eenzel Verwaltungen nach definéieren, souzesoen entschlacken an op dat Weesentlecht reduzéieren. Et ass kloer, dass säit dem Gesetz vun 2015 iwwert de Beamtestatutt d'Verantwortung bei der Direktioun läit, fir den Aarbechtsprogramm opzestellen, awer och den Organigramm, déi duerno vun der Ministesch oder vum Minister da validéiert ginn. Dat ass ganz kloer esou, an et ass och wierklech do, wou ech géif soen, wou d'Musek spillt.

Wéi gesot, mir hunn eis Erfarung gemaach mam Gesetz vun 2016 vun der Ëmweltverwaltung. Och do krute mer gutt Feedbacken, och vun dobaussen, vun der Gesellschaft, dass dat relativ gutt funktionéiert, an och vun deene Leit, déi do schaffen, dass dat wierklech vill Avantagë bruecht huet an och eng gewësse Flexibilitéit an eng Agilitéit par rapport zum Kontext. Fréier goufen do nei Ekippe gegrënnt mat all neier Thematik, déi erubruecht ginn un eng Verwaltung. Elo hu mer d'Verwaltung esou opgestallt, dass do am Fong Beruffssparte beienee sinn, dat heescht, dass een do flexibel ass par rapport zu der Evolutioun vun den Thematiken.

An da gëtt et och nach d'Spezialgesetzer wéi zum Beispill d'Naturschutzgesetz, d'Bëschgesetz, d'Juegdgesetz a sou wieder, wou och nach ganz konkreet, spezifesch thematesch Verwaltungsaufgaben drastinn. Déi brauch een net ze widderhuelen an engem Verwaltungsgesetz.

Ech wëll elo nach eng Kéier op déi Saach mat den Diplomer agoen. Wéi gesot, d'Iddi war och, dass mer eng Kohärenz an eng gewëssen Harmonie an déi dräi Gesetzesgrondlage vun eisen dräi Verwaltunge bréngen. An et ass esou, dass weeder am Gesetzestext vun der Waasserverwaltung, nach am Gesetzestext vun der Ëmweltverwaltung eng Prezisioun zum Diplom drasteet, ausser dass et muss e Master sinn. An ech kann Iech berouegen – an Dir wësst dat –, dass mer do weeder e Museker, nach eng Theolog, nach e Metteur en scène bis elo agestallt hunn.

Ech war ganz vill beschäftegt mat dem Rekrutement vun Direktiounsmemberen an dësem Joer a mir hunn do bei der Ëmweltverwaltung zwee Physiker an ee Cheemiker a bei der AGE zwee Chemiker elo u Bord, mat deene mer ganz zefridde sinn a wou mer eis och wierklech ganz vill Méi ginn hu beim Rekrutement, an dat ass sécher eng Suerg, déi och bei mir am Ministère gedeelt gëtt, wou mer wierklech ganz gutt drop oppassen. Dat wäert och an Zukunft esou sinn, well et ass nëmmen esou, wéi och déi Aufgaben – dat si breet Aufgaben, déi mer do hu bei alle Verwaltungen, an och wierklech ganz wichteg Aufgaben – kënne konkreet ëmgesat ginn.

Ech hunn awer meng Erfarung och gemaach als Member vun enger Direktioun, dass et och guttdeet, wann een do méi verschidden Disziplinne beieneebréngt. Déi Interdiszplinaritéit, dat ass elo keng Lubie, dat ass wierklech eppes Wichteges. An et gesäit een och bei Verwaltungen, déi – soen ech emol – vun hirem Effectif hier och wuessen, dass do eng zolidd Basis am Public Management och kann en Avantage hunn. Dat heescht, wann een do eng Ekipp huet, wou souwuel Naturwëssenschaftler dra sinn … Wann een dräi Memberen huet, da kann et och ganz gutt sinn, wann do zousätzlech Leit dra sinn, déi aner Kenntnisser mat sech bréngen. Wichteg ass, dass do Erfarung matkënnt, wéi ee mat Leit ëmgeet, wéi een och mat Acteuren dobaussen ëmgeet, wéi ee Gesetzestexter pragmatesch ëmsetzt, an och déi Erfarunge kann een an aneren Disziplinne wéi an der Naturwëssenschaft mat sech bréngen. An dofir kann et och emol interessant sinn, e Jurist u Bord ze hunn oder eeben, wéi gesot, een, dee sech am Management spezialiséiert huet, well dat ass definitiv eng ganz wichteg Aufgab.

Voilà, ech mengen, et si scho ganz vill Saachen och gesot ginn iwwert d'Spezifissitéiten, och vum Waffegesetz. Ech mengen, ech ginn elo méi op d'Waffendroen …, dofir ginn ech elo net nach eng Kéier hei drop an.

Wéi geet et elo weider an deenen zwou Verwaltungen? Déi zwou Verwaltungen hu sech e Programme de travail ginn. Dat ass wierklech do, wou wierklech eeben halt véier Joer genau gekuckt gëtt, wéi eng Aufgabe mussen ëmgesat ginn a mat wéi engen Detailer. Dat heescht, dat ass wierklech den – soen ech emol – Réckstrang vun deenen … Dat leeft. D'ANF huet sech och en neien Organigramm ginn an d'AGE ass amgaang, sech do en neien ze ginn. Dat heescht, do geschéien och grad nach ganz vill Saachen. D'AGE waart do och elo natierlech op dëst Gesetz, fir dat elo nach eng Kéier ze peaufinéieren.

Dat heescht, déi Gesetzer hunn hir Wichtegkeet, an ech soen Iech alleguer Merci fir Är positiv an Är konstruktiv Remarken an der Rapportrice ganz speziell fir dës Presentatioun. Merci, Här President.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools der Madamm Ëmweltministesch Joëlle Welfring. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Da komme mer elo fir d'éischt zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8122. Dat ass dee vun der Waasserverwaltung. Den Text steet am Document parlementaire 8122[4].

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8122 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Mir maachen de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi ass mat 35 Jo-Stëmme bei kenger Nee-Stëmm a 25 Abstentiounen ugeholl.

Ont voté oui : Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff (par M. André Bauler), Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Gusty Graas) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton (par M. Yves Cruchten), Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti (par Mme Nathalie Oberweis) et Nathalie Oberweis.

Se sont abstenus : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), M. Georges Mischo (par M. Max Hengel), Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Félix Eischen), Claude Wiseler (par Mme Martine Hansen) et Michel Wolter (par Mme Octavie Modert) ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Jeff Engelen).

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass et esou decidéiert.

Da komme mer elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8123. Dat ass deen iwwert d'Natur- a Bëschverwaltung. Den Text steet am Document parlementaire 8123[8].

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8123 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Da maache mer och hei elo de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

Dëse Projet de loi ass och mat 35 Jo-Stëmmen, kenger Nee-Stëmm a 25 Abstentiounen ugeholl.

Ont voté oui : Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff (par M. Frank Colabianchi), Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Claude Lamberty) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton (par M. Yves Cruchten), Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti (par Mme Nathalie Oberweis) et Nathalie Oberweis.

Se sont abstenus : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue (par M. Laurent Mosar), M. Georges Mischo (par M. Max Hengel), Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Claude Wiseler (par Mme Martine Hansen) et Michel Wolter (par Mme Octavie Modert) ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Jeff Engelen).

Freet d'Chamber och hei d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass et esou decidéiert.

Domat si mer um Enn vun der Sitzung ukomm. D'Chamber kënnt muer de Moien um 9.00 Auer nees zesummen.

D'Sitzung ass opgehuewen.

(La séance publique est levée à 18.12 heures.)

Questions au Gouvernement

Sommaire

Objet	Nº	Auteur	Page
Devis pour des analyses de biologie médicale non inscrites dans la nomenclature	7536	Sven Clement	79
Cours de natation à l'École de police	7580	Nancy Arendt épouse Kemp	79
Nouvelle version du projet de contournement de Bascharage	7706	Myriam Cecchetti	79
« Science Center » à Differdange	7707	Diane Adehm, Martine Hansen	80
Contournement de Bascharage	7708	Fernand Kartheiser, Fred Keup	81
Pont de Wormeldange	7709	Octavie Modert, Léon Gloden, Max Hengel	81
Compensation fiscale du Luxembourg en faveur des régions frontalières	7710	Mars Di Bartolomeo, Yves Cruchten	82
Hausse des loyers par le Fonds du logement	7711	Martine Hansen	82
Travail en prison	7712	Nathalie Oberweis	82
Comité des élèves	7713	Fred Keup	83
Protection de la jeunesse	7714	Léon Gloden, Octavie Modert	83
Disparition de deux militants écologistes au Mexique et lien potentiel à une entreprise ayant son siège à Luxembourg	7715	Stéphanie Empain, Charles Margue	84
Autorisation d'exercer la profession de médecin	7716	Sven Clement	84
Centre socio-éducatif de l'État	7717	Octavie Modert, Léon Gloden, Max Hengel	84
Groupe cardiologique du Centre Hospitalier du Nord	7718	Martine Hansen	85
Centre socio-éducatif de l'État	7719	Fred Keup	85
Luxembourg Science Center	7720	Sven Clement	85
Luxembourg Science Center	7721	Sven Clement	86
Luxembourg Science Center	7722	Sven Clement	86
Luxembourg Science Center	7723	Sven Clement	86
Sabotage du gazoduc Nord Stream	7724	Fernand Kartheiser	87
Prise en charge des transports en taxi en cas de traitement médical	7725	Max Hengel	87
Cours de premiers secours en milieu scolaire	7726	Cécile Hemmen	87